

Complexnummer: 512317

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Bata Schoenfabriek

Aantal complexonderdelen

3

Monumentnummers van complexonderdelen

512318, 512319, 515262

Woonplaats

Best

Gemeente

Best

Provincie

Noord-Brabant

Locatie van het hoofdoject

Europaplein 1, 5684 ZC te Best

Complexomschrijving

Inleiding

FABRIEKSCOMPLEX N.V. Nederlandse Schoen & Lederfabriek Bata inde stijlvormen van het Functionalisme gebouwd tussen 1933-38 naar ontwerp van architecten van de moederfabriek in Zlín en uitgevoerd door het eigen bouw bureau.

De fabriek ligt op een rechthoekig terrein. Aan de noordkant grenst het Wilhelminakanaal, aan oost- en zuidkant het bedrijventerrein Breeven en aan de noordwestkant gescheiden door een groenstrook de woningen van het bijbehorende Batadorp. Oorspronkelijk was het terrein veel groter tot aan de spoorlijn Den Bosch-Eindhoven. De tennisbanen, nu temidden van het bedrijventerrein Breeven, behoorden tot het fabriekscaplex. Op het terrein staan verschillende gebouwen die in de loop der tijd diverse functies hebben vervuld. De hier genoemde functies van de gebouwen verwijzen naar de oorspronkelijke functie waarvoor ze gebouwd zijn. De bescherming betreft de drie oudste onderdelen van het complex namelijk: I schoenfabriek II kantoor III kousenfabriek De gebouwen I, II en III liggen in het verlengde van elkaar aan het Europaplein respectievelijk de Parkweg.

Omschrijving

onderdeel I (11 nummering Bata) De SCHOENFABRIEK uit 1934 is een drielaags onderkelderd bedrijfsgebouw onder plat dak met iets overstekende houten gootlijst. Vierkante lifttoren. Skeletbouw van gewapend beton, bepleisterd en gewit. IJzeren ramen met gewijzigde aluminium roedenverdeling en latere horizontale buitenzonweringen. Aan de zijkant een ijzeren brandtrap met bordessen. Aan de achterzijde enkele latere aanbouwen. In verband met uitbreidingsmogelijkheden is de fundering geschikt voor vijf bouwlagen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Onderdeel II (21 nummering Bata) Het KANTOOR uit 1934 is een drielaags onderkelderd bedrijfsgebouw onder plat dak met iets uitstekende houten gootlijst. Vierkante lifttoren. Skeletbouw van gewapend beton, gepleisterd en gewit. IJzeren ramen met grotendeels gewijzigde aluminium roedenverdeling. Latere horizontale buitenzonweringen. Aan de voorzijde een latere uitbouw uit 1969 met luifel. Aan de zijkant een ijzeren brandtrap met bordessen. Aan de achterzijde een latere uitbouw. Herdenkingsplaquette 1940-1945 met bijbehorende verlichtingselementen, aangeboden door het personeel. Ook hier is rekening gehouden met uitbreidingsmogelijkheden. De fundering is geschikt voor vijf bouwlagen.

Onderdeel III (31 nummering Bata) De KOUSENFABRIEK uit 1938 is een drielaags onderkelderd bedrijfsgebouw onder plat dak met iets uitstekende houten gootlijst. Vierkante lifttoren, in verband met uitbreidingsmogelijkheid geschikt voor vijf verdiepingen. Skeletbouw van gewapend beton, gepleisterd en gewit. IJzeren roedenramen, deels origineel, deels gewijzigd in aluminiumroeden. Latere horizontale buitenzonweringen. Aan de zijkanten ijzeren brandtrappen met bordessen. Achterzijde met latere uitbouwen.

Waardering

Het fabriekscapex van Bata is van algemeen belang. Het geheel heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een sociaal-economische ontwikkeling, namelijk de industrialisatie en internationalisering van Noord-Brabant in het Interbellum. Het is tevens van belang voor de typologische ontwikkeling van de hoogbouw voor de schoen- en lederindustrie, onder invloed van de uitgangspunten van het Functionalisme. Het heeft architectuurhistorisch belang als karakteristiek en zeldzaam voorbeeld van het Functionalisme en als voorbeeld van fabrieksbouw met een sterk internationaal karakter. Het geheel heeft ensemblewaarden als functioneel onderdeel van de Companytown Batadorp, die voor Nederland als een zeer bijzondere stedenbouwkundige ontwikkeling aangemerkt dient te worden.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 512318

Status rijksmonument
Inschrijving register* 22 maart 2000
Kadaster deel/nr 82663/81

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Best Best Noord-Brabant

Locatiennaam Locatieomschrijving
Best Bata schoenfabriek, Batadorp

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Best F 769

Omschrijving**

Inleiding

SCHOENFABRIEK. Nederlandse Schoen & Lederfabriek Bata inde stijlvormen van het Functionalisme gebouwd in 1934 naar ontwerp van architecten van de moederfabriek in Zlín en uitgevoerd door het eigen bouw bureau.

Omschrijving

De schoenfabriek uit 1934 is een drielaags onderkelderd bedrijfsgebouw onder plat dak met iets overstekende houten gootlijst. Vierkante lifttoren.

Skeletbouw van gewapend beton, bepleisterd en gewit. IJzeren ramen met gewijzigde aluminium roedenverdeling en latere horizontale buitenzonweringen. Aan de zijkant een ijzeren brandtrap met bordessen.

Aan de achterzijde enkele latere aanbouwen. In verband met uitbreidingsmogelijkheden is de fundering geschikt voor vijf bouwlagen.

Waardering

Het fabrieksgebouw is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een sociaal-economische ontwikkeling, namelijk de industrialisatie en de internationalisering van Noord-Brabant in het Interbellum. Het is tevens van belang voor de typologische ontwikkeling van de hoogbouw voor de schoen- en lederindustrie, onder invloed van de uitgangspunten van het Functionalisme. Het heeft architectuurhistorisch belang als karakteristiek en zeldzaam voorbeeld van het Functionalisme en als voorbeeld van fabrieksbouw met een sterk internationaal karakter. Het is onderdeel van een ensemble, namelijk de Companytown Batadorp, die voor Nederland als een zeer bijzondere stedenbouwkundige ontwikkeling aangemerkt dient te worden.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Schoenenfabriek

Monumentnummer*: 512319

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	22 maart 2000
Kadaster deel/nr	82663/60

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Best	Best	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Best	Schoenfabriek Bata, Batadorp

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Best	F			769

Omschrijving**

Inleiding

KANTOOR van de Nederlandse Schoen & Lederfabriek Bata in de vormen van het Functionalisme gebouwd in 1938 naar ontwerp van architecten van de moederfabriek in Zlín en uitgevoerd door het eigen bouw bureau.

Omschrijving

Het kantoor uit 1934 is een drielaags onderkelderd bedrijfsgebouw onder plat dak met iets uitstekende houten gootlijst. Vierkante lifttoren. Skeletbouw van gewapend beton, gepleisterd en gewit. IJzeren ramen met grotendeels gewijzigde aluminium roedenverdeling. Latere horizontale buitenzonweringen. Aan de voorzijde een latere uitbouw uit 1969 met luifel. Aan de zijkant een ijzeren brandtrap met bordessen. Aan de achterzijde een latere uitbouw. Herdenkingsplaquette 1940-1945 met bijbehorende verlichtingselementen, aangeboden door het personeel. Ook hier is rekening gehouden met uitbreidingsmogelijkheden. De fundering is geschikt voor vijf bouwlagen.

Waardering

Het kantoor is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een sociaal-economische ontwikkeling, namelijk de industrialisatie en de internationalisering van Noord-Brabant in het interbellum. Het is tevens van belang voor de typologische ontwikkeling van de hoogbouw voor de schoen- en lederindustrie, onder invloed van de uitgangspunten van het Functionalisme. Het heeft architectuurhistorisch belang als karakteristiek en zeldzaam voorbeeld van het Functionalisme en als voorbeeld van fabrieksbouw met een sterk internationaal karakter. Het is onderdeel van een ensemble, namelijk de Companytown Batadorp, die voor Nederland als een zeer bijzondere stedenbouwkundige ontwikkeling aangemerkt dient te worden.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Handel en kantoor

Industrie

Functie

Kantoorgebouw

Fabrieksgebouw

Monumentnummer*: 515262

Status rijksmonument
Inschrijving register* 22 maart 2000
Kadaster deel/nr 82739/158

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Best Best Noord-Brabant

Locatiennaam Locatieomschrijving
Best

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Best F 769

Omschrijving**

Inleiding

KOUSENFABRIEK van de N.V. Nederlandse Schoen en Lederfabriek Bata, gebouwd in de vormen van het Functionalisme in 1938 naar ontwerp van architecten van de moederfabriek in Zlin, uitgevoerd door een eigen bouw bureau.

Omschrijving

De kousenfabriek uit 1938 is een drielaags onderkelderd bedrijfsgebouw onder plat dak met iets uitstekende houten gootlijst. Vierkante lifttoren, in verband met uitbreidingsmogelijkheid geschikt voor vijf verdiepingen.

Skeletbouw van gewapend beton, gepleisterd en gewit. IJzeren roedenramen, deels origineel, deels gewijzigd in aluminiumroeden. Latere horizontale buitenzonweringen. Aan de zijanten ijzeren brandtrappen met bordessen.

Achterzijde met latere uitbouwen.

Waardering

De Kousenfabriek is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een sociaal-economische ontwikkeling, namelijk de industrialisatie en de internationalisering van Noord-Brabant in het Interbellum. Het is tevens van belang voor de typologische ontwikkeling van de hoogbouw voor de schoen- en lederindustrie, onder invloed van de uitgangspunten van het Functionalisme. Het heeft architectuurhistorisch belang als karakteristiek en zeldzaam voorbeeld van het Functionalisme en als voorbeeld van fabrieksbouw met een sterk internationaal karakter. Het is onderdeel van een ensemble, namelijk de Companytown Batadorp, die voor Nederland als een zeer bijzondere stedenbouwkundige ontwikkeling aangemerkt dient te worden.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie